

El Tribunal contra Bush

“Un estat de guerra no és un xec en blanc en mans del president, pel que fa als drets dels ciutadans.”

Amb aquestes paraules rebutjà la jutgessa Sandra Day O'Connor l'argument del president Bush segons el qual la “guerra contra el terror” li permet d'actuar sense control per part dels tribunals. Ella i set col·legues més del Tribunal Suprem van declarar que no gaudien de la presumpció d'omnipotència. Feia temps que, al tribunal, no s'hi vivia una dia com aquell. Els jutges van fer el que sovint eviten: dir no a l'argument segons el qual el títol de comandant en cap implica que el president pot fer el que vulga per guanyar una guerra. El 1944, per exemple, el tribunal va fer costat a l'ordre que va donar el president Franklin D. Roosevelt segons la qual els japonesos americans havien d'abandonar les cases que tenien a la costa oest i anar-se'n al desert (tot emparant-se en l'argument que podien ser deslleials, cosa que després no es va confirmar). El passat dilluns dia 28, al Tribunal Suprem, la qüestió era si Bush podia acusar qualsevol americà de “combatent enemic” i empresonar-lo sense fer-li un judici. El cas implicava Iàsser Esam Hamdi, un ciutadà americà que fou detingut a l'Afganistan i que ha estat, des de llavors, confinat en solitari en un bergantí de l'armada a Carolina del Sud. O'Connor, i tres jutges més, sí que consideraven que l'administració tenia poder per detenir Hamdi, capturat a l'Afganistan. Però, d'altra banda, creien que el pres havia de gaudir de la possibilitat d'anar a judici i desmuntar la teoria segons la qual l'acusaven de ser “enemic combatent”. Segons el Govern, només calia tenir “alguna prova” que Hamdi havia lluitat amb els talibans, cosa que ell mateix sempre ha negat. L'únic que pot demostrar el Govern és que, segons un oficial del Pentàgon, Hamdi era culpable, una prova que no fou confrontada per ningú.

Segons O'Connor, un procés en què “les al·legacions del Govern es presumeixen correctes, sense donar l'oportu-

“La jutgessa Sandra Day O'Connor va rebutjar l'argument del president Bush segons el qual la ‘guerra contra el terror’ li permet d'actuar sense control per part dels tribunals. Ella i set col·legues més del Tribunal Suprem van declarar que no gaudien de la presumpció d'omnipotència. El passat dilluns dia 28, al Tribunal Suprem, la qüestió era si Bush podia acusar qualsevol americà de ‘combatent enemic’ i empresonar-lo sense fer-li un judici”

nitat al suposat combatent perquè demostre el contrari, no s'adiu amb l'esperit de la constitució”. A més, O'Connor va llançar un seriós advertiment a l'administració nord-americana, per si de cas pretenia retenir Hamdi per sempre. Hi havia punts del seu argument que semblava que estigueren adreçats directament al president i als seus advocats, per donar-los lliçons de valors constitucionals. En temps de reptes, deia, “hem de conservar a casa el compromís amb els principis que ens duen a lluitar a fora”. Encara hi ha dues opinions més, en el cas Hamdi, que subratllen les falsedats comeses al llarg de l'administració

Bush. El jutge David H. Souter i la jutgessa Ruth Bader Ginsburg diuen que el president no tenia cap poder per detenir Hamdi. Per la seua banda, els jutges Antonin Scalia i John Paul Stevens consideren que Hamdi tenia dret a un judici amb jurat. “L'essència de la llibertat –diu Scalia– és precisament que ningú no puga ser empresonat indefinidament per voluntat de l'executiu.” L'únic jutge que va fer costat a Bush va ser Clarence Thomas. L'administració ja havia perdut un altre cas molt crític en què al·legava que no havia de passar per un procés judicial. Segons l'administració Bush, els tribunals federals no tenien competències pel que fa a l'*habeas corpus* dels presoners de la badia de Guantánamo, a la base naval de Cuba. Sis de nou jutges van refusar la proposició del Govern.

Aquest punt de vista, segons el qual el president, en temps de guerra, no se sotmet als controls habituals de les altres institucions de l'estat, sembla que fou la base per redactar els memoràndums que permetien les tortures dels presoners. Un informe del Departament de Defensa, del març del 2003, assenyalava que “qualsevol actuació del Congrés per regular els interrogatoris dels combatents il·legals violaria la consideració de comandant en cap del president”. L'administració, més endavant, va desautoritzar aquest argument. Eren conscients que el Tribunal Suprem els el tombaria. Una de les poques vegades que el tribunal va desautoritzar l'actuació d'un president en una guerra fou el 1952. Harry Truman havia assetjat les fàbriques d'acer de tot el país, per impedir una vaga, durant la guerra de Corea. El tribunal va titllar l'acció d'anticonstitucional.

O'Connor va recordar aquesta decisió, per reforçar l'argument segons el qual la guerra no és un xec en blanc en mans dels presidents.

*Anthony Lewis és excolumnista de
The New York Times*

© The New York Times – EL TEMPS
Traducció: Maite Insa